

Nr 150.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1942 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående revision av tjänsteförteckningen m. m. i vad avser post- och telegrafverken samt statens vattenfallsverk jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

I propositionen nr 194 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 20 mars 1942, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordade personalförteckningar för postverket, telegrafverket och statens vattenfallsverk, att gälla tills vidare från och med den 1 juli 1942; *dels* medgiva, att för verkmästaren E. V. Nyberg må från och med den 1 juli 1942 å övergångsstat för postverket uppföras en verkmästarbefattning i lönegraden A 18; *dels* förklara, att befattningen såsom verkstadsöveringenjör i lönegraden C 5 vid telegrafverket skall tillsättas medelst förordnande på viss tid; *dels* medgiva, att i tjänsteförteckningen må vidtagas av departementschefen förordade förändringar; *dels* ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen förordat meddela de bestämmelser, som erfordras på grund av tjänsteförteckningsrevisionen, samt de övergångsbestämmelser i övrigt, som vid genomförandet av förberörda förslag må erfordras.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr A. Leander m. fl. (I: 223) och den andra inom andra kammaren av herr S. Hedqvist (II: 301), i vilka hemställts, att riksdagen ville besluta sådan ändring av personalförteckningen för telegrafverket att landstelefonisterna inplaceras i lönegraden A 5 eller ock alternativt att riksdagen ville besluta att upptaga landstelefonisttjänsten i såväl 4 som 5 lönegraderna i löneplanen A;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr A. Leander m. fl. (I: 224) och den andra inom andra kammaren av herr S. Hedqvist (II: 302), i vilka hemställts, att riksdagen ville besluta sådan ändring av personalförteckningen för telegrafverket att förste stationsbiträdena inplaceras i lönegraden A 7.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 223 och I: 224.

För att granska den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen i de delar, som äro av central betydelse för statens affärsverk, tillsattes

i enlighet härmed jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 augusti 1938 särskilda sakkunniga. Dessa sakkunniga voro generalkrigskommissarien T. O. R. Wijnblad, ordförande, generaldirektören och chefen för domänstyrelsen G. W. G. Kuylenstjerna samt ledamoten av kommunikationsverkens lönenämnd, förrådsmästaren K. G. K. Mattelin. De sakkunniga avgåvo den 13 februari 1939 betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser statens affärsdrivande verk (statens offentliga utredningar 1939: 5).

Över betänkandet ha utlåtanden avgivits av generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, domänstyrelsen, 1938 års personalkommission vid statens järnvägar och kommunikationsverkens lönenämnd.

Sedan betänkandet i vissa delar behandlats i propositioner till 1939, 1940 och 1941 års riksdagar ha nu återstående frågor anmälts i vad avser postverket, telegrafverket och statens vattenfallsverk. I samband därmed ha behandlats av generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen och vattenfallsstyrelsen gjorda framställningar om ändring i löneställning eller antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid nämnda verk. De sakkunnigas betänkande, i vad det avser statens järnvägar, behandlas däremot i propositionen nr 195.

Under erinran att affärsverkens personalförteckningar — vari antalet befattningar anges — fastställas av Kungl. Maj:t beträffande befattningar till och med 20 lönegraden samt att desslikes för inrättande av *nya* tjänstegrader inom de lönelägen, där personalförteckning fastställs av Kungl. Maj:t, kräves riksdagens beslut, har departementschefen beträffande de olika verken framställt följande förslag.

I fråga om *postverket* föreslås till en början uppflyttning av postkontoren i Krylbo och Karlskoga till klass 2 och nedflyttning av Storvik till klass 3, vilket medför ökning av antalet postmästare av klass 2 (A 22) från 55 till 56.

Beträffande tjänsteförteckningen skulle följande förändringar vidtagas, nämligen i

lönegraden A 14: införande av stationsmästare av klass 6,

lönegraden A 12: införande av förste expeditionsförman och förste kupémästare samt utbyte av stationsmästare av klass 6 mot stationsmästare av klass 7,

lönegraden A 11: införande av expeditionsförman, kupémästare och transportförman,

lönegraden A 9: införande av förste postiljon, kontorist och stationsmästare av klass 8,

lönegraden A 7: införande av förrådsförman, postiljon och stationsmästare av klass 9 samt uteslutning av stationsmästare av klass 7,

lönegraden A 5: uteslutning av stationsmästare av klass 8.

I fråga om *telegrafverket* föreslås beträffande personalförteckningen följande ändringar, nämligen införande av 1 verkstadsöveringenjör i lönegraden C 5, minskning av antalet verkstadsingenjörer (A 27) från 2 till 1, utbyte av sistnämnda tjänstetitel mot förste verkstadsingenjör, införande av 1 verk-

stadsingenjör i lönegraden A 26 samt utbyte av avdelningsingenjör i lönegraden A 22 mot ingenjör.

Beträffande tjänsteförteckningen skulle, förutom de ändringar som följa av vad som nyss anförts i fråga om personalförteckningen, vidtagas följande förändringar, nämligen i

lönegraden A 20: utbyte av ingenjörsassistent mot ingenjör,

lönegraden A 17: införande av ingenjör, linjemästare och verkmästare,

lönegraden A 15: införande av radiokommissarie och utbyte av verkstads-mästare mot verkmästare,

lönegraden A 14: införande av förste radiotelegrafist och stationsmäs-tare,

lönegraden A 12: införande av verkstadsförman,

lönegraden A 9: införande av kontorist,

lönegraden A 8: införande av reparatör och utlandstelefonist,

lönegraden A 7: införande av montör och uteslutning av inkasserare (eventuellt anteckning om att befattningen endast förekommer å övergångsstat).

I fråga om *statens vattenfallsverk* skulle beträffande personalförteckning-
en vidtagas följande ändringar, nämligen ökning av antalet driftchefsbefatt-
ningar (A 28) från 3 till 4, minskning av antalet förste driftsingenjörsbefatt-
ningar (A 27) från 4 till 3, ökning av antalet förste byråingenjörsbefattningar
(A 27) från 11 till 12, ökning av antalet driftsingenjörsbefattningar (A 26) från
1 till 3, ökning av antalet ingenjörsbefattningar i lönegraden A 24 från 3 till 5,
införande av 1 befattning såsom lantmätare i samma lönegrad, minskning
av antalet ingenjörsbefattningar i lönegraden A 22 från 4 till 2, införande
av 1 befattning såsom kanalinspektör i samma lönegrad, utbyte av kanal-
inspektör av klass 1 i lönegraden A 21 mot kanalinspektör och minskning
av antalet från 2 till 1, minskning av antalet förste kassörsbefattningar (A 21)
från 2 till 1 samt ökning av antalet kontrollörsbefattningar (A 21) från
6 till 7.

Beträffande tjänsteförteckningen skulle, förutom de ändringar som följa
av vad som nyss anförts i fråga om personalförteckningen, vidtagas följande
förändringar, nämligen i

lönegraden A 18: införande av driftverkmästare och förste bokhållare samt
utbyte av kanalinspektör av klass 2 mot kanalinspektör,

lönegraden A 17: införande av ingenjör,

lönegraden A 16: införande av stationsmästare,

lönegraden A 14: införande av linjemästare samt utbyte av reparations-
mästare och verkstadsmästare mot verkmästare,

lönegraden A 12: införande av förste maskinist, linjemästare och verk-
mästare,

lönegraden A 10: uteslutning av muddermästare (eventuellt anteckning
om att befattningen endast förekommer å övergångsstat),

lönegraden A 8: införande av reparatör och uteslutning av montör,

lönegraden A 6: införande av trafikbiträde.

Utskottet.

Såsom ett sista led i det lönerregleringsarbete, som för civilförvaltningens del resulterat i 1939 års avlöningsreglementen, ingick en allmän översyn av de civila befattningshavarnas löneställning. Det härför erforderliga utredningsarbetet uppdrogs för affärsverkens del åt särskilda år 1938 tillkallade sakkunniga. Dessa sakkunniga avgåvo den 13 februari 1939 betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser statens affärsdrivande verk.

I vissa delar har nämnda betänkande varit föremål för prövning vid 1939, 1940 och 1941 års riksdagar. Återstående frågor i vad avser postverket, telegrafverket och statens vattenfallsverk behandlas i förevarande proposition. Därjämte ha i propositionen upptagits vissa framställningar från respektive verksstyrelser, vilka icke äga direkt samband med tjänsteförtekningsrevisionen såsom sådan.

Beträffande de nu föreliggande, av revisionen av tjänsteförteckningen föranledda förslagen till ändrad löneställning för olika befattningar eller i vissa fall grupper av befattningar, vill utskottet erinra, att innevarande års riksdag haft att pröva motsvarande spörsmål beträffande allmänna civilförvaltningen. Såvitt utskottet kunnat finna, äro de för affärsverkens del framlagda förslagen väl avvägda i förhållande till de av riksdagen redan beslutade åtgärderna beträffande allmänna civilförvaltningen. Med hänsyn härtill och då förslagen ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, anser sig utskottet böra tillstyrka desamma.

Alltsedan krigets utbrott ha statsmakterna iakttagit en märkbar återhållsamhet i fråga om inrättandet av nya befattningar inom statsförvaltningens olika grenar. En liknande försiktighet anser utskottet även prägla de i förevarande proposition vid sidan om revisionen av tjänsteförteckningen framförda förslagen till ändringar i personalförteckningarna för post- och telegrafverken samt statens vattenfallsverk. Då härtill kommer, att de för förslagen ifråga anförda motiven synts utskottet övertygande, har utskottet funnit desamma icke föranleda någon erinran från utskottets sida.

Motionsvis har yrkats uppflyttning helt eller delvis av landstelefonisterna från lönegraden A 4 till lönegraden A 5. Förutom landstelefonist i lönegraden A 4 upptager tjänsteförteckningen lokaltelefonist i lönegraden A 2 och rikstelefonist i lönegraden A 6, vartill enligt Kungl. Maj:ts av utskottet förut tillstyrkta förslag skulle komma utlandstelefonist i lönegraden A 8. Av propositionen framgår, att frågan om uppflyttning av landstelefonisterna till högre lönegrad varit föremål för prövning vid tjänsteförtekningsrevisionen utan att föranleda någon åtgärd. I detta sammanhang må därjämte framhållas att för utskottet upplysts, att vid sidan av de utlandstelefonister, vilka nu skulle inordnas i lönegraden A 8, finnas vissa andra rikstelefonister i ansvarsfulla befattningar, för vilka en inplacering i nämnda lönegrad kunde ifrågasättas. Liknande synpunkter ha tidigare framförts av telegrafstyrelsen, som därvid föreslagit, att den nya telefonisttjänsten i 8 lönegraden borde benämnas rikstelefonist i stället för utlandstelefonist. Utan att

förneka att hithörande, telefonistkåren berörande spörsmål kunna vara förtjänta av ytterligare överbäganden, finner sig utskottet ej böra föreslå någon ändring av Kungl. Maj:ts förslag i förevarande hänseenden.

Vidare har motionsvis föreslagits uppflyttning av förste stationsbiträdena vid telegrafverket från lönegraden A 6 till lönegraden A 7. Jämväl denna fråga har varit föremål för prövning vid tjänsteförteckningsrevisionen utan att föranleda något förslag till förbättrad löneställning. Såsom motionsvis framhållits, bestå ifrågavarande befattningshavares arbetsuppgifter bland annat i en ofta skiftesindelad expeditionstjänst med sortering och journalisering av ankommande och avgående telegram, beställning och journalföring av telefonsamtal, vartill emellanåt kommer kassatjänst och förman-skap för telegrambärarna. Utan att underskatta dessa arbetsuppgifter anser sig utskottet ej heller i avseende å ifrågavarande befattningar böra föreslå någon avvikelse från Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet vill slutligen erinra, att riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att beträffande allmänna civilförvaltningen meddela de bestämmelser, som erfordrades på grund av tjänsteförteckningsrevisionen. Motsvarande bemyndigande har beträffande post- och telegrafverken samt statens vattenfallsverk begärts i förevarande proposition. I bemyndigandet inrymmes bland annat fullmakt för Kungl. Maj:t att besätta eller låta besätta vissa tjänster, som beröras av tjänsteförteckningsrevisionen, utan iakttagande av eljest föreskrivet kungörelseförfarande. I anledning härav vill utskottet endast hava uttalat, att kungörelseförfarande för affärsverkens del icke bör underlåtas i andra fall än då Kungl. Maj:t på framställning av vederbörande verksstyrelse finner så utan olägenhet kunna ske.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förslag och med avstyrkande av de i ämnet väckta motionerna hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckningar, att gälla tillsvidare från och med den 1 juli 1942:

Personalförteckning för postverket.

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad
1 generaldirektör och chef	C 13
1 postsparbankschef	C 7
4 byråchefer	A 30
7 postdirektörer	A 29
1 byrådirektör	A 28
1 byrådirektör och ombudsman	A 28
1 förste byråingenjör	A 27
1 förste intendent	A 27
1 kontorschef	A 27

Befattning	Lönegrad
1 förste aktuarie	A 26
1 intendent	A 26
1 kamrer	A 26
6 sekreterare	A 26
3 överpostmästare	A 26
22 postmästare av klass 1 A	A 25
1 förste revisor	A 24
1 intendent	A 24
38 postmästare av klass 1 B	A 24
6 sekreterare	A 24
9 överkontrollörer	A 24
15 förste kontrollörer	A 22
56 postmästare av klass 2	A 22
5 aktuarier	A 21
12 notarier	A 21
6 revisorer	A 21
2 revisorer och bokhållare	A 21;

Personalförteckning för telegrafverket.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör och chef	C 15
1 överdirektör	C 10
1 överingenjör	C 10
6 distriktschefer	C 8
1 verkstadsdirektör	C 8
1 överingenjör	C 7
1 verkstadsöveringenjör	C 5
3 byråchefer	A 30
1 telefondirektör	A 30
2 telegrafdirektörer	A 30
6 byrådirektörer	A 28
2 överinspektörer	A 28
8 förste byråingenjörer	A 27
2 förste sekreterare	A 27
17 förste sektionsingenjörer	A 27
1 förste verkstadsingenjör	A 27
13 byråingenjörer	A 26
6 distriktsingenjörer	A 26
1 förste revisor	A 26
1 kameralintendent	A 26
8 linjeingenjörer	A 26
5 radioingenjörer	A 26
2 sekreterare	A 26

Befattning	Lönegrad
10 sektionsingenjörer	A 26
12 telegrafkommissarier av klass 1 A	A 26
9 trafikinspektörer	A 26
1 verkstadsingenjör	A 26
1 förrådskamrer	A 24
1 kontorschef	A 24
15 sekreterare	A 24
24 telegrafkommissarier av klass 1 B	A 24
5 överkontrollörer	A 24
9 ingenjörer	A 22
14 förste kontrollörer	A 22
3 radiokommissarier	A 22
20 telegrafkommissarier av klass 2	A 22
3 aktuarier	A 21
6 förrådsförvaltare	A 21
1 huvudkassör	A 21
6 notarier	A 21
5 revisorer	A 21;

Personalförteckning för statens vattenfallsverk.

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad
1 generaldirektör		C 16
1 överdirektör och souschef		C 13
2 kraftverksdirektörer		C 11
2 överingenjörer		C 10
3 kraftverksdirektörer		C 9
1 driftdirektör		C 7
1 förrådsdirektör		C 5
1 kanaldirektör		C 5
3 byråchefer		A 30
1 förste byrådirektör		A 30
1 byrådirektör		A 28
4 driftchefer		A 28
4 direktörsassistenter vid kraftverk		A 27
7 distriktsingenjörer		A 27
12 förste byråingenjörer		A 27
3 förste driftsingenjörer		A 27
2 förste sekreterare		A 27
1 jägmästare		A 27
12 byråingenjörer		A 26
1 direktörsassistent vid kanalverk		A 26
3 driftsingenjörer		A 26
3 sekreterare		A 26

Befattning	Lönegrad
1 förste revisor	A 24
5 ingenjörer	A 24
1 kamrer	A 24
1 lantmätare	A 24
2 sekreterare	A 24
1 förste kontrollör	A 22
2 ingenjörer	A 22
1 kanalinspektör	A 22
1 förrådsförvaltare	A 21
1 förste kassör	A 21
1 kanalinspektör	A 21
7 kontrollörer	A 21
4 notarier	A 21
1 revisor	A 21;

Anm. En befattning såsom kraftverksdirektör i lönegraden C 9 skall indragas vid inträffande ledighet å befattningen såsom kraftverksdirektör vid kraftverket i Västerås. I avvaktan härå skall en driftchefsbeftattning hållas vakant.

b) medgiva, att för verkmästaren E. V. Nyberg må från och med den 1 juli 1942 å övergångsstat för postverket uppföras en verkmästarebefattning i lönegraden A 18;

c) förklara, att befattningen såsom verkstadsöveringenjör i lönegraden C 5 vid telegrafverket skall tillsättas medelst förordnande på viss tid;

d) medgiva, att i tjänsteförteckningen må vidtagas av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 20 mars 1942 förordade förändringar;

e) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll förordat meddela de bestämmelser, som erfordras på grund av tjänsteförteckningsrevisionen, samt de övergångsbestämmelser i övrigt, som vid genomförandet av förberörda förslag må erfordras;

II. att motionerna I: 223 och 224 samt II: 301 och 302 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 maj 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 151.